

Пред девет години многумина тврдеа дека Пактот ќе донесе побрз економски развој на регионот, а политичката дестабилизација ќе биде стопирана, меѓутоа тој се претвори во пијана верзија на собир на сватови.

Новите "административци" сметаат дека Југоисточна Европа е подготвена за нов "посредник" меѓу нејзините земји и меѓународната заедница.

Новата иницијатива, Регионалниот совет за соработка (РСС), ќе ги преземе должностите од Пактот и притоа автономно ќе донесува одлуки.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

По близу девет години каков-таков политички живот, функционален или нефункционален, Пактот за стабилност за Југоисточна Европа речиси згасна. Тој е трансформиран во Регионален совет за соработка (РСС). Раѓањето на новата институционална форма на земјите од ЈИЕ се случи на 27 февруари во Софија, за време на состанокот на министрите за надворешни работи на Процесот за соработка во Југоисточна Европа (СЕЕЦП). Тоа значи дека ЕУ закопа една чудна политичка институција, која досега не даде отчет за проектите кои биле сработени под нејзина капа, ако и воопшто некој видел некакво фајде од функционирањето на оваа незабележлива меѓународна институција. Пред девет години многумина тврдеа дека Пактот ќе донесе побрз економски развој на регионот, а политичката дестабилизација ќе биде стопирана, меѓутоа тој се претвори во пијана верзија на собир на сватови.

Со цел да се зајакнат напорите во земјите од Југоисточна Европа (ЈИЕ) и да се промовираат принципите на мирот, демократијата и економскиот просперитет, на иницијатива на ЕУ кумовите го формираа Пактот за стабилност во јуни 1999 година. Од тогаш до денес се формираа нови држави на Балканот, а ЕУ сè уште е далеку за македонските државјани. Поради овие причини политичките оценки за успешноста на Пактот кај елуквентната македонска јавност беа примени со иронија и смеа.

НОВОТО ЕВРОПЕИМ "ПЛАЗИ ЗЕМЈИТЕ ВО

ПРВИОТ ЦАР НА ПАКТОТ БОДО ХОМБАХ

АРЕНА НА КИЧ И ФАЛБИ

Според софиските заклучоци, новото европско "бебе" РСС има цел да го поттикне натамошниот напредок во различни области на соработка, а истовремено да продолжи да обезбедува платформа за европската и евроатлантската интеграција на земјите од ЈИЕ.

Во заедничката декларација се спомнуваат сите земји на ЈИЕ, но и многу други европски и светски земји, како што се, Канада, САД, но и клучните меѓународни организации - ОН, ЕУ, УНДП и Светска банка.

За генерален секретар на РСС е назначен Хидајет Бишчевиќ од Хрватска, а седиштето ќе биде во Сараево, потег кој ги разбуди властите во БиХ. Поради ова, тие очекуваат многу поголеми дипломатски активности.

Канцеларија за врски ќе биде отворена и во Брисел.

"Иднината на регионалната соработка во Југоисточна Европа почнува тука",

истакна промоторот на закопаната институција, кој всушност беше специјален координатор на Пактот за стабилност, Ерхард Бусек.

На отворањето на состанокот тој оцени:

"Флексибилноста, прилагодливоста, истрајноста и упорноста беа постојани карактеристики на пристапот и на успехот на Пактот за стабилност. Затоа, ве охрабрувам да бидете истрајни и упорни во вашите напори на патот на соработката и интеграцијата".

Форумот, кој се одржа неколку дена по прогласувањето на независноста на Косово, беше прва арена, каде се соочија претставници на Белград и на Приштина. На состанокот, српскиот министер за надворешни работи, Вук Јеремиќ, го повторил ставот на Белград, кој се противи на отцепувањето на Косово. Сепак, тој не им правеше проблеми на организаторите на состанокот, нагласувајќи дека Белград нема намера да ја опструира важната работа на РСС. Но, истовремено Јеремиќ истакна дека Србија бара "минимален предуслов", односно за да се

ОПСКО БЕБЕ ЈАЗИК" НА РЕГИОНОТ

Ерхард Бусек е роден на 25.3.1941 г. во Виена. Автор е на многу публикации. Тој поседува почесна титула на Доктор онорис кауза, која му е доделена од повеќе универзитети, вклучувајќи го и Полскиот универзитет од Краков и Словачкиот универзитет од Братислава.

И ВТОРИОТ ЦАР ЗАМИНУВА
ВО БИЗНИС РАЈОТ НА
ЕВРОПА, ЕРХАРД БУСЕК

продолжи да се оди напред потребно е "одржување на процедуралното статус кво".

Затоа, како и на претходните состаноци на Пактот за стабилност, Косово беше претставено од претставници на УНМИК. Неговата делегација вклучуваше тројца членови на администрацијата на ОН, како и претседателот на Косовската стопанска комора, Бесим Беќај, исто така, задолжен за регионалната соработка.

"Ние ја третираме Србија како соседна земја", изјави Беќај на маргините од состанокот.

"За многу брзо време нашиот претседател и премиер ќе испратат писмо до Владата на Србија за признавање и од нивна страна".

Според Беќај, колку побрзо Белград "ќе стане реален во својот пристап" за прашањето на статусот на Косово, толку подобро тоа ќе биде за Србија, но и за регионот.

Во своето обраќање на состанокот словенечкиот министер за надворешни работи, Дмитриј Рупел, чија земја претседава со ЕУ, ги повика земјите на ЈИЕ да "гледаат кон иднината", наместо да се навраќаат на настаните од минатото.

Бугарскиот министер за надворешни работи, Ивајло Калфин, чија земја моментно е претседавач на СЕЕЦП, го повторил повикот на Рупел за заемна поддршка.

Инаку, Пактот за стабилност за Југоисточна Европа произлезе од идејата за изработка на стратегија за спречување конфликти, која беше иницирана од страна на меѓународната заедница кон крајот на деведесеттите години на минатиот век. Во иницијатива за формирањето на Пактот, која беше претставена во Сараево, летото 1999 година, постоеја концепти за спречување на конфликти во регионот, кои не се разликуваа од сличните иницијативи. Но, според оценувачите на работата на Пактот за стабилност, тој понудил нова димензија, економски развој и регионална соработка.

Имено, земјите од Југоисточна Европа предлагаа свои проекти за кои сметаа дека се витални за самата земја, исто така, и за регионот. Тие поднесуваа документација за проектите, како и времен буџет до администрацијата на Пактот за стабилност. Потоа, наводно администрацијата се отепала да пронајде донатори (земји), фондови или меѓународни организации, кои биле подготвени да финансираат одреден проект.

По осум години регионална соработка, новите "административци" сметаат дека Југоисточна Европа е подготвена за нов "посредник" меѓу нејзините земји и меѓународната заедница.

Новата иницијатива, Регионалниот совет за соработка (РСС), ќе ги преземе должностите од Пактот и притоа автономно ќе донесува одлуки. Според зацртаниот концепт на РСС, Советот ќе соработува со европските институции и ќе биде рамноправен партнер.

**ШТО БИЛО ПОМИНАЛО.
ВРЕМЕТО ВРВИ, ВРЕМЕТО ГИ
ЛЕКУВА РАНИТЕ. ЗАТОА БУСЕК
ПРОДАВАШЕ "ЛАЖНА НАДЕЖ"**

ШТО ДОНЕСЕ?

Со текот на годините, Пактот за стабилност на земјите во ЈИЕ се соочуваше со многубројни оправдани критики. Некои земји-учеснички сметаа дека Пактот бил позаинтересиран за приоритетите изнесени од неговата канцеларија во Брисел отколку за исполнување на потребите на регионот. Според сегашните заклучоци, РСС треба поодлучно да ги претставува интересите на регионот.

Инаку, идејата беше Пактот да ги поттикне земјите од регионот да потпишат билатерални договори за слободна трговија, со цел да се олесни економската соработка. На почетокот, создавањето на југоисточната слободна трговска зона наиде на отпор кај земјите, бидејќи се плашеа од воскреснувањето на стара Југославија (СФРЈ). Политичките противници на оваа иницијатива од Хрватска тврдеа дека со ваквите договори ЕУ се обидува да ги обнови економските врски, кои некогаш постоеа во поранешна Југославија, на тој начин осигурувајќи се себеси дека по економската интеграција ќе следи политичко соединување. Но, ваквите аргументи администрацијата на Пактот ги отфрлуваше, иако во сè тоа имаше некоја смисла.

Меѓутоа, Пактот за стабилност го прифатија земјите, а патем и 27 членки пот-

пишаа билатерални договори за слободна трговија. Со тоа се создаде регионален пазар од 55 милиони потрошувачи. Истовремено владите на земјите од Југоисточна Европа се согласија да создадат регионален енергетски пазар, кој со текот на времето целосно ќе биде интегриран со внатрешниот енергетски пазар на ЕУ. Многу политички аналитичари сметаат дека најголемо постигнување на Пактот е прибирање донаторски средства за подобрување на инфраструктурата, здравствената и социјалната грижа, транспортот и образованието. Имено, со помош на Пактот Република Македонија доби средства за финансирање на проекти за изградба на патишта, зголемување на заштитата на животната средина, поставување на локалната власт и модернизација на мрежата за снабдување со вода. Сепак, двата најголеми проекта, завршувањето на Коридорот 10, дел од автопатот меѓу Демир Капија и Гевгелија и Коридорот 8 сè уште не се финализирали.

Со текот на времето, Пактот за стабилност ја изгуби политичката важност, иако никој не знае зошто. Инаку, се проценува дека во изминатите осум години Пактот успеал да им обезбеди на земјите од регионот (Албанија, БиХ, Бугарија, Хрватска, Молдавија, Црна Гора, Романија, Србија и Македонија) околу 20 милијарди евра, сума кој стручњациите сметаат дека не е видлива и затоа не им е јасно зошто тој беше создаден, а сега добива друга содржина. На почетокот Пактот за стабилност беше замислен како одреден баланс меѓу меѓународната заедница и земјите од регионот, но поради низата катастрофални пропусти, тој ја загуби својата оригиналност. Затоа со создавањето на РСС ќе мора да се прифати важноста на регионалната димензија. Новата организација подразбира промена на моделот на регионална соработка, како и промена на начинот на кој земјите од Југоисточна Европа ќе комуницираат меѓу себе.

МАЛО И ГОЛЕМО

Поранешниот австриски вице-премиер, Ерхард Бусек, ја презеде функцијата на специјален координатор на

Пактот за стабилност за Југоисточна Европа на 1 јануари 2002 година. Во неговата биографија може да се пронајде дека во 1963 година дипломираше право на Универзитетот во Виена. Наредната година ја почнал својата професионална кариера, како правен советник на асоцијацијата на парламентарци од Австриската народна партија. По 1968 година Бусек работел на разни позиции, вклучувајќи ја и онаа на генерален секретар на Австриската федерација за трговија и стокова размена; генерален секретар на Австриската народна партија; заменик-градоначалник на Виена; министер за наука и истражување и министер за образование.

Во 1991 година бил избран за претседател на Австриската народна партија. Во периодот од 1991 до 1995 година ја вршел функцијата заменик-премиер на Австрија. Од април 2000 г. тој е и претседател на Австрискиот колеџ. На 12 ноември 2001 г. министрите за надворешни работи на ЕУ го назначиле Бусек за наследник на германскиот дипломат Бодо Хомбах, како специјален координатор на Пактот за стабилност. Во времето на неговото именување, Бусек работел како уредник на месечниот весник "Виенер Журнал", претседател на Институтот за Дунав и Централна Европа, член на Комитетот на ЕУ за образование, и координатор на Југоисточната европска кооперативна иницијатива (ЈЕКИ).

Во март 2002 г. пред министрите за надворешна политика на ЕУ, Бусек ги презентирал својата политика и оперативните приоритети на Пактот за стабилност, давајќи ѝ акцент на потребата за зголемена регионална соработка на Пактот и поголема ефективност на проектите за развој, воедно ветувајќи повеќе резултати и помалку зборување. Тој, исто така, предложи и промена во политиката, наместо големи проекти со сложена и долга имплементација, преферирал мали и конкретни проекти, кои можат брзо да бидат имплементирани и насочени кон зајакнување на меѓуграничната соработка. Некои од другите приоритети кои Бусек ги подвлекува вклучуваат решавање на енергетските и граничните проблеми и промовирање на враќањето и интеграцијата на бегалците.

ADNAN REISEN
STUTTGART

Freiburg
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

Adnan Reisen
Biro Kičevo
Tel./Fax: 045 / 228 630
Mobil 075 / 742 721
070 / 711 788
Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 76 93
Büro Offenburg
Tel. 0781 / 17 48
Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA

Informacii
od 900 do 2100
Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
www.dautoski.de

70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH